

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Наташа Янова

относно конкурс за заемане на академичната длъжност **професор** в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство (Звукорежисура, звуков и медиен дизайн) към катедра „Теория на музиката“, обявен в ДВ, бр. 101/27.12.2019 г.

Единственият кандидат, подал документи за участие в обявения конкурс, е доц. д-р Кремена Ангелова. Представеният комплект документи и материали е в съответствие с публикуваната обява за конкурса, със *Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСПБ*. Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство.

Обединени като хабилитационен труд, са представени пет звукозаписни продукта (CD и DVD) и четири реализирани научно-образователни проекта и събития. Три от звукозаписните продукти са отбелязани с авторството на Кремена Ангелова, доколкото тя освен звукорежисьор е и продуцент на продукцията. Това са компактдискове с камерно-ансамблова музика (цигулка и пиано) и хорова (мъжки хор и момчешки хор). Представен е и компактдиск със съвременна клавирна музика, на който доц. Ангелова е осъществила звукозаписа и монтажа, както и един видеокомпактдиск с реализирани от нея звукозапис и мастеринг.

Всички включени продукти са в областта на т.нар. „класическа“ или „сериозна“ музика (erneste Musik), толкова оскъдна в звукозаписната

практика у нас, за разлика от мощно разрасналия се в градове и паланки звукозаписен бизнес с „развлекателна“ музика (Unterhaltungsmusik). Специално подчертавам, че полагането върху оптичен носител на последната (във всичките ѝ жанрови разновидности), произвеждана от оркестри и банди с електронни инструменти, не се характеризира с диференцирана и идентифицираща записвания артистичен обект естетика на звукоизвличането; без нея обаче класическият запис не би имал свое лице, а изпълнителят би загубил интерпретационната си „марка“. Звукорегистрацията на класическа музика в страните, в които съществуват авторитетни фирми за такава дейност, се основават върху високо професионално познание, върху изградени и проверени регистрационни алгоритми за всеки един вокален, инструментален или вокално-инструментален състав, за всеки тип солово или ансамблова музика. Съществуват цели школи за установяване и начини на прилагане на такива алгоритми в определени условия, за „ъпдейтването“ им при непрекъснато обновяващите се технологии. При записване на соло цигулка или троен оркестър с орган, песен с акомпанимент на пиано или ария с хор и оркестър трябва да се познават тези алгоритми, за да се подведе единичното спрямо общовалидното.

Толкова по-приносно е делото на Кремена Ангелова, която без дълга традиция зад гърба си и без стабилна добра практика наоколо сама прокарва пътищата на висококачественото звуковъзпроизвеждане на класическата (сериозната) музика. Отлично подготвена теоретично, Кремена Ангелова продължава да трупа знания, участвайки в световни звукорежисьорски конгреси (Tonmeistertagung) и конференции, организирани от двете най-големи звукорежисьорски професионални организации – VDT (Verband Deutscher Tonmeister) и AES (Audio Engineering Society). Работейки с видни наши изпълнители и състави, тя търси да създаде звуков образ, максимално

адекватен и идентичен спрямо тяхната интерпретаторска самоличност. В случая на представените дискове е пресътворен специфичният образ на камерния или оркестровия звук, различни един от друг, както е различен и звуковият тембър на момчешкия хор (в DVD на Хора на софийските момчета с диригент Адриана Благоева) от този на мъжкия (Хора при катедрален храм „Св. Неделя” с диригент Мирослав Попсабов).

Втората представена като хабилитационен труд активност обхваща проекти, осъществявани чрез най-съвременни начини на технологична комуникация и мрежова връзка. Кремена Ангелова е пионер в България по отношение на такива форми, като хакатон (НМА беше център на провеждането на втория музикален хакатон, организиран от специалността “Звукорежисура, звуков и медиен дизайн” под ръководството на Кремена Ангелова“). Участието си в световни комуникационни събития, като инициирания от ЦЕРН проект „Музиката и Физиката“, НМА също дължи на рефлексата, компетентността и ангажираността на Кремена Ангелова. И още два проекта са изключително успешно осъществявани благодарение на доц. Ангелова. Единият е създадената от нея информационна платформа за българска музика MUSICA BULGARA, чрез която в глобалната мрежа се представят произведения от български композитори и изпълнители, получаващи по този начин международна видимост. Това е проект с национално значение за българската музика и доколкото е лична инициатива и реализация на Кремена Ангелова, в случая тя поема ролята и функцията на музикалнокултурна институция.

Другият проект – провеждането в НМА на семинара „Музика продукция и звуков дизайн за игри“, в който вземат участие като лектори композитори с международна практика и известност, също е осъществен чрез усилията на доц. Ангелова. Чрез него млади български творци (включително

студенти), работещи в различни музикални области, се запознаха „от извора“ с възможностите, които им дава тази нова „ниша“ за професионална реализация.

И тук веднага се вижда далновидната реакция на Кремена Ангелова спрямо стоящото днес предизвикателство пред висшите училища – да ориентират по възможност обучението си в посока към налагащи се нови професионални области: в резултат от нейната активност днес НМА има вече акредитирана магистърска специалност, която тя е именувала „Звукорежисура и звуков дизайн за игри“.

Въвеждането на нови подходи и прилагането на добри практики на обучение е преподавателски принос на Кремена Ангелова. Възпитала поколения звукорежисьори, тя е изработила системна теоретична рамка, в която е положила действаща методика на практическото ѝ прилагане, с което се оказва създател на школа в звукорежисьорската професия. В резултат нейните студенти получават високи теоретични познания, квалификация и умения и намират веднага своята професионална реализация.

С аргументите на изтъкнатите тук професионални качества на Кремена Ангелова в представения от нея хабилитационен труд, както и въз основа на наблюденията ми върху цялостната ѝ дейност – звукозаписна, преподавателска, организационна, изказвам положителната си оценка и убедено препоръчвам *доц. д-р Кремена Ангелова да заеме академичната длъжност „професор“*.